

Brevkassan

Sosialurin

Áður var tað soleiðis, at tá ið menn smiðaðu bátar, høvdu tey ymisku bátalogini sína serligu stodd. Loyvi mær at spyrja, um tað ber til at fáa upplýst her, hvørjar hesar stoddir vóru?

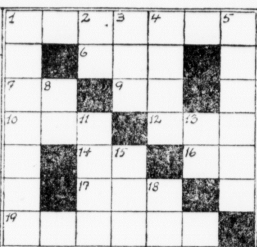
Petur M.

SVAR: Tær vanligu bátastoddarnar vóru hesar: seksringur 28 fótur, tiggjumannafar 26, áttamannafar 24, seksmannafar 22, fýramannafar 20, trístur 18 og triðekkur 16 fótur

- * høvdu menn væntað, at eitt
- * sindur meira av sjálfstýri fór
- * at spyrjast burtur úr, tá ið
- * sjálfstýrisflokkin, sum hevur
- * barst fyri meira sjálfstýri í 59
- * ár, fólkaflokkurin í 25 ár,
- * fjórvældisflokkurin í 15 ár og
- * Kíartan Mohr í 11 ár, komu
- * til ræðið; men tvey ár eftir
- * hava teir ikki framt ein stav
- * av meira sjálfstýri.

Krossorð

Yvir: 1) mansnavn 2) norðmaður 7) segl 9) fjarsýn 10) kost 12) örg 14) stykkjamál 16) reim 17) í andlitinum 19) rúgvur.

Nidur: 1) mansnavn 2) venj. 3) leypsrím 4) munni 5) kyrra 8) kela 11) jakstur 13) hvíldi 15) tónar 18) skipastavir.

SKLAFILMUR

I dag kl. 13.40 verður sýndur skulafilmur fyri teir elstu flokkarnar í fimleikarhøllini í kommunuskúlanum.
Hetta er filmur m. a. um kornvelting, sum J. A. Arge (Pussi) hevur tikið upp. Tekstur og tónleikur er settur til filmin. Teksturin er eftir Hammershaimb og Rasmus á Háskúlanum.

ORÐIÐ

Tit skulu læra at kenna sannleikan, og sannleikin skal fria tykkum. Johs. 8,32

Vit kenna ikki sannleikan og vegin til himmalin, fyrr enn vit geva Jesu og orði hansara innivist. So sæl, sum vit kenna Jesu, kenna vit vegin.

Menniskjarn hava allar dagar leitað eftir sannleikanum, og tey leita enn og spyrja: »Hvøðani eru vit, hvat eru vit í heiminum til, og hvussu skulu vit náa Guds ríki?«

Jesus gevur svarið!

Hann er ikki aleina millum maður millum Gud og menniskja, men hann er Gud og menniskja. Hann er samanhangið í tonkum og livi okkara, og tá ið vit spyrja um livsins mál, so er Jesus svarið! Og læra vit hansara undurfullu orð at kenna, er alt tað káma og ófatiliga minni dult, og vit ganga við honum inn í eina ljósa verð, ja sjálvt í deyðans skuggadali er ljóst.

Vit hava álit til hansara, at hann leiðir okkum heim. Tann sum fylgir honum, skal ikki ganga í myrkri, men hava livsins ljós. At taka við orði hansara og liva í ti, er so náttúrligt, sum hjá fuglinum at sveima í luftini og fiskinum í sjónum, og hann sum livir av ti, skal aldri doyggja. P. S.

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi

á landi

í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

Til Grønlandsmenninar

hava vit alt frá koyggjumadrassum til Vágasnellur

Samvinnufelagið

tlf. 1753

KAPITEL II

VANDREAR

Josip Broz fant ingen arbeidsmuligheter på heimstaden sin. Derfor reiste han først til Trieste som dengangen hadde meget å bety i Østerrike-Ungarn som havneby. Senere dro han til Ljubljana, den nåværende hovedstaden i delstaten Slovenia. Det var lite arbeid der og, men endelig i Zagreb fant han arbeid ved et verksted med en nokså allsidig virksomhet. Her var det ti timers arbeidsdag og arbeide så meget som han orket. Josip ble en dyktig fagarbeider som også fikk mange oppdrag utenfor verkstedet. »Lær deg tyske« sa sjefen, og se dig omkring i verden. Han fulgte rådet og har aldri angret på det heller. Første stasjon på veien ble en stor metallvarefabrikk i byen Kamnik i Slovenia. Etter arbeidstidens slutt var han med i turnforeningen »Sokol« (Falken). På det viset holdt han seg i fysisk form. Neste stopp ble den tjekkiske grensebyen Cenkov og etter en tid flyttet han over til de berømte Daimler bilfabrikkene i Wiener Neustadt. Der ble han innkjører for prøving av alle bilene som verkene produserte. Fra München hvor han snart behersket det tyske språket reiste han inn i Tysklands industriherte Ruhr hvor det var mangt å se og lære

I 1913 ble han innkalt til Zagreb for å avtjene sin verneplikt og dermed ble et nytt avsnitt innledet i hans liv.

Året etter, den 28. juni, falt de skjebnsvangre skuddene i Sarajevo. Vel en måned etter sto store deler av jorden i brann. Verdenskrig nr. 1 var et skremmende faktum. Josip Broz drev det til å bli sersjant i den keiserlige/kongelige øster-

rikske hæren. Han kom aldri lenger der skjønt sine ferdigheter som skytter, fekter og skiløper. Hans overordnede viste at Broz var en ivrig sosialdemokrat og dermed var en militær karriere stengt. Keiseren fryktet det slaviske innslaget meget og de ble nemlig satt inn på fronter hvor de var lette å kontrollere. Men verken Broz eller kameratene var villige til å ofre livet for det forhatte dobbeltmonarki. De hadde ikke glemt noden og elendigheten i oppvekststadiet. Da keiserhæren led store tap på Karpatfjellene i kampen mot russerne passet de slaviske folkene på å falle i russernes hender. Josip Broz kom hardt såret over til russerne og ble sendt til et gammelt kloster hvor det var opprettet et feldtlasarett der han fikk god pleie og behandling. Snart frisknet han så til at han kunne lese russisk litteratur både Tolstoy, Turgenjev, Dostojevski, Tjekov og fl. a. Dette sammen med den harde virkelighet lærte ham en mengde om russernes psyke og mentalitet. — Som underoffiser hadde Broz ingen arbeiderplikt, men han tok snart jobb som mekaniker på en mølle. Det var et greit arbeid og han fikk både lese og prate med alle landsbyboerne med deres sorger, glæder og bekymringer.

Maktaverne så nok med skepsis på den unge, lyse og intelligent kroaten som snart kom på fortrolig fot med alle. De måtte da flytte litt på ham, slik at han ikke ble for hushvarm. Men også på neste stasjon den vesle landsbyen Kun-

gur i nærheten av byen Perm gikk det også slik. Han sjarmerte de enkle menneskene på stedet og gjorde Broz til æresborger etter den annen verdenskrig. De hadde ikke glemt ham.

Zarens folk syntes Josip Broz hadde det for godt. Han ble derfor sendt i en fangeleir hvor mange nasjonaliteter var blandet sammen. Kvikk som han var i oppfattelsen som han var, oppdaget han snart alle sidene på et slikt sted og takket være sine ledereverner, sin idealisme og sin offervilje ble han til stor nytte for sine kamerater. Leirledelsen holdt tilbake Røde kors-pakker og svindlet dem bort. Fangene fikk verken klær eller sko, måtte fryse og sulte når de dro ut på jobb. Arbeidsredskapene på jernbaneanlegget var dårlig og utilstrekkelig, så det var ikke meget som ble gjort om dagen. Josip Broz klaget, men ble utsatt for en grusom behandling av kosakkene og fikk mørkeselle ut på til. For all del ingen måtte få rede på at ledelsen nasket, stjal, drak og festet på fangenes bekostning. Josip Broz som alltid senere har hatt hellet med seg ble også denne gangen skikkelig behandlet av en fangevokter. Det var godt å møte slikt hjertelighet i den sibiriske ørkenen av snø og is.

Februarrevolusjonen brøt ut i 1917 og drømmen om befrielse og heimlengselen flammte opp i alles sinn. Broz var igjen på plass i fangeleiren. Opphisselsen var stor og endte i det rene kaos. Den russiske Zar var avsatt, men hans følges-

venner ville redde stumper og stykker av imperiet og sjølsagt sine egne godser. Soldatene forlot skyttergravene og strømmet heim. Situasjonen forandret seg fra dag til dag. Fangene i Sibir kom ikke heim i en håndvending som de hadde drømt om, i hvertfall ikke krigsfangene.

De politiske var i hvertfall en unntakelse. Månedene gikk og fangene ble så sine plasser. Josip Broz prøvde å flykte og kom seg helt fram til St. Petersburg. Det ble en spennende, nervepirrende tur der han sat innklemt mellom kveitemal-sekkene fram til revolusjonens sentrum. I Petersburg skaffet han seg arbeid, men da han forsøkte seg over til Finland ble han knepet av maktbæveren Kerenskis soldater og ble satt inn i den beryktede Peter-Paul-festningen ved elva Neva. Tre uker etter ble han sendt til Sibir igjen. I Omsk ble toget stoppet og arbeidere med røde bind på armene og geværer overtok vaktholdet. Dette var Lenins folk, representanter for sovjetmakta.

For ganske kort tid siden hadde Vladimir Iljitsj Lenin og hans menn overtatt styret og grunnlagt Sovjet-Rusland som så lenge hadde vært krigstrett og kaotisk. Det var i november 1917. Allerede i februar 1918 ble den røde armén grunnlagt og etter den tida slo den ned de innenlandske og utenlandske intervensjonene som fulgte. Borgerkrig og sult tok knekken på millioner av menneskeliv. Her er det verdt å nevne et navn: Nordmannen,

Fridtjof Nansen. Det fortelles at Lenin var gla som et barn den dagen hans Sovjetrepublikk overlevet Pariserkommunen som jo bare varte noen måneder. Litt etter litt måtte landa i Europa og andre verdensdeler anerkjenne den unge Sovjetunionen både de facto og de jure.

Josip Broz ble nå med i vakt holdet av den viktige jernbanen gjennom Sibir. Tjenesten varte ikke lenge så man kan ikke si at Broz var med i den russiske revolusjonen hele tida. I sin fritid stiftet han bekjentskap med Lenins verker. Han skaffet seg kunnskaper om militære emner som ble til stor nytte under den annen verdenskrig.

Som vi hittil har understreket har Josip Broz alltid hatt en stor evne til å vinne sine medmenneskers tillit og aktelse. Under oppholdet i Sibir kom han også til kirgisernes land og disse folk er muhammedanere. Folkelaget var på denne tida nokså primitivt og holdt seg nokså bunnet til naturen, nomader som bodde i hytter den korte sommertida og i berghuler om vinteren. Stammeøvding Isaih trengte en mekaniker til å drive sin mølle. Josip Broz fikk jobben. Isaih og Josip ble beste venner. Han lærte seg kirgisisk, ble med stammen på bjørne og ulvejakt. De dreppe med spyd. Og Josip på heste ryggen var et stolt syn der han hjalp til med å temme ville hester. Det var ikke rart at Isaih ville ham som svigersønn og oppta ham i stammen. Men Broz letet heim etter seks år i det fremmede og endelig ble han frigitt i 1920. I Omsk ble han kjent med en vakker ung pike på 16 år hvis navn var Pelagia Belousenova. De giftet seg og sammen reiste de over Estland og Tyskland tilbake til Jugoslavia.

Josip Broz Tito

av FRIDTJOF DIESEN